

Underbilag a til Bilag 1.

Norge.

Norges Højesteret bestaar af en Justitiarius og 22 Højesteretsdommere og virker for mundtlige Domssagers Vedkommende i 2 Afdelinger, der hver bestaar af 7 Dommere. Af disse kan 2 tilkaldes fra et Udvalg af ekstraordinære Dommere. Formandspladsen beklædes i den ene Afdeling af Justitiarius og i den anden Afdeling — samt i Justitiarii Forfald — af Afdelingens ældste Dommer. Tjenesten er for de faste Dommere ordnet saaledes, at der efter 2 Retsuger følger en Hjemmeuge, derefter 1 Retsuge og saa atter 1 Hjemmeuge. I Kæremaalsudvalget gør 2 faste og 1 tilkaldt Dommer Tjeneste 1 Maaned ad Gangen.

Ifølge en Lov af 25. Juni 1926 skal visse Sager afgøres af den samlede Højesteret, nemlig naar man vil fravige et tidligere Højesteretspræjudikat eller statuere, at en Lov er grundlovsstridig, samt i andre Tilfælde, naar særlige Grunde gør det ønskeligt.

Proceduren i den norske Højesteret er i Straffesager altid mundtlig, jfr. Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1. Juli 1887 § 389, med Ændringer ved Lov af 4. April 1891 og Lov af 14. December 1917. Ogsaa i borgerlige Sager skulde Proceduren ifølge Lov om Rettergangsmaaden for Tvistemaal af 13. August 1915 § 374, jfr. § 380, som Regel være mundtlig. Ved en midlertidig Lov af 17. Juli 1925, som har opretholdt Bevisprøvelsen i Højesteret, er der imidlertid blevet hjemlet Højesterets Justitiarius Ret til, uden at der kræves særlige Betingelser, at lade Højesteretssager overgaa til skriftlig Behandling. Denne Bestemmelse var foranlediget af, at Norges Højesteret stadig har et stort Antal Sager (ca. 800) løbende fra tidligere Aar, og benyttes i vidt Omfang, og dette har bevirket, at skriftlig Procedure faktisk er Hovedregelen for borgerlige Sagers Vedkommende. I Aarene 1928, 1929 og 1930 blev saaledes af borgerlige Sager behandlet mundtligt henholdsvis 167, 129 og 130 Sager og skriftligt henholdsvis 258, 256 og 281 Sager. Hertil kom for hvert af de tre Aar et Antal Straffesager paa henholdsvis 101, 109 og 152, alle behandlet mundtligt.

De gældende Lovregler om Voteringsmaaden i *mundtligt behandlede Sager* findes i Lov om Rettergangsmaaden for Tvistemaal af 13. August 1915 § 141, jfr. §§ 139 og 140 og i Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1. Juli 1887, §§ 162—163 med Ændringer ved Lov af 14. December 1917. Herefter træffes Højesterets Afgørelser efter en mundtlig Raadslagning, der foregaa for lukkede Døre, og en mundtlig Stemmegivning, der foregaa for aabne Døre (den offentlige Votering).

Den nærmere Ordning er den, at Retten, saasnart Proceduren er til Ende, gaar over til Raadslagning for lukkede Døre uden anden Afbrydelse end den, der maatte blive en Følge af, at Dagens Arbejdstid er til Ende. Undertiden kan det dog hælde, at man i særlig vanskelige og tvivlsomme Sager, hvor der kan være Grund til i Ro at anstille nærmere Overvejelse, gennemgaa Praksis og undersøge Teorien, beslutter at udsætte Raadslagningen til næste Dag og i Mellemtiden gaar over til Domsforhandling i en ny Sag. Raadslagningen, der har Karakteren af en foreløbig, uforbindende Drøftelse af Sagen, begynder med, at Rettens Formand redegør for sit Syn paa de foreliggende Tvistepunkter og nævner det Resultat, hvortil han foreløbig er kommet. Derefter udtaler de øvrige af Rettens Medlemmer sig efter Anciennet, saaledes at den ældste Dommer begynder. Naar alle Dommerne har udtalt sig, vil ofte Formanden paa ny tage Ordet og Raadslagningen derpaa slutte med, at der i større eller mindre Omfang, efter som Sagens Karakter giver Anledning dertil, finder en formløs Udvekslen Sted af kortere Bemærkninger.

Raadslagningen, der ofte er meget indgaaende, bringer Klarhed over hele Sagens Stilling. Den bidrager til at fjerne Fejltagelser eller Misforstaelser, som kan have gjort sig gældende, og tjener til at samle Dommerne om de afgørende Grunde for Resultatet. Der kan under Raadslagningen fremkomme flere Grunde for samme Resultat, men man bliver da ofte enig om under Voteringen kun at fremdrage det, som anses for det vigtigste